

Viljandi valla mälumängu 8. hooaeg

I vooru KÜSIMUSED - VASTUSED

Oktoober 2023 Holstre Magasiadas

1. Mis nime kannab Mulgi valla kiirmaleturniir?
2. Viljandimaal on palju kaitsealuseid parke. Mis aastal võeti kaitse alla Vana-Võidu ja Tusti mõisapark?
3. Kes on see näitleja? Ta on sündinud 1978. aastal Viljandimaal. 2001 alustas ta tegutsemist vabakutselise näitlejana. Ta on kaasa löönud seriaalides „Kättemaksukontor“, „Miks ka mitte“, „Valguses ja varjus“ jt ning mänginud filmides „Soo“ (Johannes) ja „Apteekeer Melchior“ (Vicke). Õige pea saab teda näha ka Ugalas, kui novembris esietendub lavastus „Koju“. Lisaks näitlemisele peab ta koos elukaaslasega Tartus ökohostelit Looming.
4. Kõige rohkem hodonüüme on Tallinnas, teistes linnades vähem. On ka asulaid, kus pole võib-olla ühtegi hodonüümi. Mis on hodonüüm?
5. Kes oli taasiseseisvunud Eesti esimene Viljandi maavanem?
6. Mida tähendab mulgikeelne sõna “rüssäk”?
7. Kuidas nimetatakse meediast alguse saanud ja selle kaudu levivat folkloori?
8. Nimetage pildil olev saksa lastekirjanik (20. oktoober 1923 Reichenberg (Liberec) – 18. veebruar 2013). Tema tuntuimad teosed on "Röövel Hotzenplotz" ja "Krabat".

9. Milliste riikide pealinnad on Montevideo ja Vaduz?
10. Mis lind on rahvusvahelise veredoonorluse sümbol ja miks?

11. Teame kõik terminid "onupojapoliitika". Kuidas nimetatakse seda võõrsõnaga? Kas see on:
a) neoplatonism, b) nepotism, c) neotomism?
12. Mis toimus Viljandi vallas Mäeltkülas Kangromatsi talus 29. veebruaril 2000? Kohal oli „Pealtnägija” eesotsas Vahur Kersnaga ning hulk teisi ajakirjanikke.
13. Mis ühist on Salvador Dalil ja pulgakommil Chupa Chups?
14. Viljandimaal sündinud, õppinud ja hiljem ka töötanud Salme Pruuden (*12. mai 1896 Päre, Viljandimaa–16. juuni 1993 London*) oli eesti õpetaja, kasvatusteadlane ja ideoloog. Tema tähtsamaid ühiskondlikke saavutusi on alusepanek ühele Eesti noorteorganisatsioonile aastal 1932. Mis organisatsioon see oli?
15. Legendi järgi on suur osa tammedest Rootsi kuninga istutatud. Märksa tõenäolisem on, et need tammetõrud poetati sinna nokast. Täida lünk!
16. Spaa ehk vesiravila on tulnud sõnast „spa” sanitas pro aqua – tervis vee kaudu. Ühes Euroopa riigis asubki Spa nimeline linn ja ka vald, kus juba keskajal olid raviallikad, millega inimesed end ravisid ja kus käidi lõõgastumas. Millises riigis asub Spa linn ja vald? Rahvaarv üle 11 miljoni ja tegemist kuningriigiga.
17. 10. mail 1952 moodustati senise haldusjaotuse asemel 3 oblastit. Millisesse oblastisse kuulus Suure-Jaani rajoon?
18. Oktoobris tähistatakse raamatukogupäevi. Sel puhul on paslik rääkida ka muudest raamatute ja lugemisega seotud tähtpäevadest. Ühenda tähtpäev ja kuupäev!
- Kuupäevad:**
30. jaanuar
21. märts
2. aprill
23. aprill
- Tähtpäevad:**
eesti kirjanduse päev
rahvusvaheline luulepäev
rahvusvaheline lasteraamatu päev
raamatu ja roosi päev
19. Kes on see lind, keda rahvapäraselt on välimuse põhjal nimetatud metskukeks, mustkukeks või nõgikikkaks? Linnu tekitatavatele helidele viitavad nimetused nagu lõkalaus ja metsakärr.
20. Millises keeles on see tekst? Google'i tõlge: Ma ei vaja kulda ega kõiki maailma aardeid, vaid verd, ma nutan inimliku kurjuse ja häbematuse pärast.

21. Mitu trepiastet on Eiffeli tornis? Astmete arv ei ole juhuslik, vaid tähistab aastaarvu, millal esmakordselt Prantsuse revolutsiooni käigus kuulutati välja vabariik.
22. Kirjastusel Gururaamat on ilmunud antoloogia "Minu isa luulud", mis koondab 17 eesti juttu aastatest 1953–1989. Autoriteks Friedebert Tuglas, Vladimir Beekman, Andres Ehin, Helju Rebane ja paljud teised. Mis žanri antoloogia see on?
23. Hiina keeles pole r-häälikut. Milline eesti keele kaashäälik puudub aga jaapani keeles?
24. Kuidas kutsutakse Euroopa rahvaste folklooris ja mütoloogias võlusaapaid?

LISAKÜSIMUS Millisest Euroliidu liikmesriigist on jutt? Elanikke 5,5 miljonit. Alates 2007 on riik maailma suurim autotootja ühe elaniku kohta. Sõiduautode tootjaid on neli: Volkswagen, PSA Peugeot Citroën, Kia Motors, Jaguar Land Rover.

Vastused:

1. Karksi Ratsu

Allikas: (Mulgi sõna nr. 8 (sept.) lk. 13 (2023a))

2. 1964. aastal

Allikas: Viljandimaa looduskaitseobjektid. Keskkonnaamet 2012

3. Helgur Rosent(h)al
4. Tänavanimi
5. Rein Triisa (aastatel 1990-1993)
6. Matsakas (Näide: Sellen talun ollive rüssäku tütre - selles talus olid matsakad tütre)

Allikas: [MES] Mulgi sõnastik (eki.ee)

7. Meedialoor

Allikas: (Postimees, kultuur 27 juuli 2001 „Klassikaline folkloor ja tänapäeva folkloor”)

8. Otfried Preussler
9. Uruguay ja Lichtenstein
10. Pelikan

Ammune jutustus, mille järgi pelikan olnud maakera esimene doonor, räägib nii. Linnuriigis olid rasked ajad. Edutust toiduotsimisest ja näljast jõuetuks jäänud, laskus

linnuema rusutult pesale, kus teda ootasid pikisilmi viis poega. Näljased pojad võtsid ema vastu käratsedes, nokkisid asjatult tema sulgi ja toksisid nokaga vastu ema rinda. Lind ei tundnud valu, teda vaevas ainult üks mõte: kuidas saada poegadele toitu. Tugevate nokalöökidega rebis ema oma rinna lõhki ning sooja vere nired voolasid otse näljaste linnupoegade nokkade vahele. Nende elud olid päästetud.

Allikas: verekeskus.ee

11. b) NEPOTISM

(Id.keeles - nepos- lapselaps, venna- või õepoeg), sugulaste soosimine ametikohtade jagamisel jne.

12. Tabati 14 aastat end varjanud vennad Voitkad

Allikad: <https://www.err.ee/1058111/pealtnagija-klassika-20-aastat-vendade-voitkade-tabamisest>

https://et.wikipedia.org/wiki/Vennad_Voitkad

13. Salvador Dali on logo autor.

Allikas: *Chupa Chups logo, designed by Salvador Dali | Logo Design Love*

14. Kodutütred (Tema teene on Kodutütarde organisatsioonilise struktuuri väljatöötamine, selle tegevuse suundade seadmine, kokkutulekute organiseerimine jne.)

Allikad: kodututred.ee, *Vikipeedia*

15. Pasknääri

Allikas: *Rmt Eesti loodus. Varrak 2001 lk.255*

16. Belgia

17. Pärnu oblastisse

18. 30. jaanuar – eesti kirjanduse päev

21. märts – rahvusvaheline luulepäev

2. aprill – rahvusvaheline lasteraamatu päev

23. aprill – raamatu ja roosi päev

19. Musträhn

Allikas: <https://kultuur.err.ee/1609065422/keelesauts-kes-on-puukaristis-nogikikas-voimetsakarr>

20. Esperanto

21. 1792

22. Ulme(kirjandus)

Allikas: <https://kultuur.err.ee/1609124603/ilmus-eesti-ulmejuttude-antoloogia-minu-isa-luulud>

23. L

Allikad: https://et.wikipedia.org/wiki/Jaapani_keel

<http://eja.ee/keel.html>

<https://abckeeltekool.ee/et/japan-keel/>

24. Seitsmepenikoormasaapad

Allikas: (M. Kõivupuu „Mütoloogia algajale” lk. 171)

Lisaküsimuse vastus: Slovakkia

Allikad: https://en.wikipedia.org/wiki/Automotive_industry_in_Slovakia

<https://www.err.ee/1609126961/slovakkia-autotoostusel-laheb-tanu-tootjate-vorgustikule-ja-tuumaenergiale-hasti>

<https://www.accelerista.com/uudis/valismaa/slovakkias-autotoostus/>